

sants a la façana ha estat, des de sempre, una aspiració de moltes persones d'una ciutat que fa imatges religioses per a tot el món, però que tenia la façana del temple principal buida.

Una experiència immersiva a l'Espai Cràter

| Un altre al·licient de la institució és Cràter 360, en què es mostren quatre volcans en entorns inaccessibles: des de volcans antàrtics i tropicals fins a volcans submarins i espacials, de manera que es contempla una activitat volcànica impossible d'observar en altres circumstàncies. Han rebut l'assessorament d'especialistes en el tema, ja que és un espai especialitzat en la interpretació i la divulgació científica. L'activitat no està pensada com una atracció individual. Amb una capacitat per a quinze persones, l'experiència està plantejada com a complement per a la resta d'exposicions de l'Espai Cràter. El membre de l'equip del Geociències de Barcelona Xavier de Bolós, explica com va néixer la proposta: «En el cas del cub immersiu, a més de fer aquest assessorament científic per tal d'assegurar el coneixement dins l'Espai Cràter, també es buscava complementar informacions científiques, vulcanològiques i geològiques que l'Espai Cràter presentava en els diferents panells i taules museístiques i els diversos elements que trobàvem a l'espai, però que potser faltava acabar de presentar», cosa que ara s'ha aconseguit.

Santa Pau ja té Biblioteca Municipal

| El municipi disposa ja d'aquest nou servei, que s'ha concebut perquè es converteixi en un punt de trobada intergeneracional, obert a tota la ciutadania, encara que hi falten alguns arranjaments perquè s'hi puguin desenvolupar tots els projectes que tenen pensats des del consistori. Volen que els joves hi puguin anar a fer els deures, que la gent gran hi vagi a llegir, que s'hi facin clubs de lectura..., és a dir, que sigui un centre viu i dinàmic. La biblioteca nova és a Can Vayreda fins que s'acabin les obres de Can Torra, que en serà la seu definitiva, i on també hi haurà un centre de dia per a la gent gran. Un cop que estiguin enllestits els treballs, Can Torra serà un punt de referència al municipi, ja que a part d'aquests dos serveis, també tindrà un espai de cotreball i un altre per a les associacions veïnals.

EL GIRONÈS

Text i foto > **DANI VIVERN**

De festa en festa

| L'estiu —roent— ens ha dut iniciatives culturals interessants. Per exemple, el Casal del Ter, en règim mancomunitat, ha ofert activitats lúdiques i formatives a la mainada de Sant Jordi Desvalls, Medinyà, Cervià de Ter i Viladasens. Haver unit els recursos d'aquests consistoris ha estalviat despeses i ha enfortit la relació entre municipis. En podrien prendre nota molts alcaldes. També cal esmentar l'èxit del Festivalot (novena edició i trenta mil assistents), que ha atret mainada i les seves famílies a una vintena d'actuacions musicals, a part de tallers i activitats diverses.

Per desgràcia, han sorgit grups de joves violents que provoquen sistemàticament baralles de matinada a les festes majors. A Bescanó, per exemple. Els mitjans no en diran la procedència per allò de la correcció política, però la gent no és cega. I, parlant de festes majors: a Salt van tenir «el pregó més llarg de la història», ja que Ràdio Salt va celebrar els seus quaranta anys amb un programa especial de dotze hores. Hi van passar pioners de l'emissora, com Manel Mesquita, Emili Gispert, Mercè Planas, Josep Plaza Lites i Josep M. Pladeveya, entre d'altres. El 1984, Xavier Corominas i Salvador Sunyer, primer alcalde de la democràcia a Salt, van impulsar la idea de portar la veu de Salt a les ones.

Mobilitaten joc

| Aquest estiu, l'afluència de turistes al centre de Girona ha estat constant. L'increment de patinets i bicicletes fora de lloc, també. Veurem què passarà a partir d'ara, amb els «ex-

periments» circulatoris consistents a tancar el pas de vehicles al sector oest de la plaça de Catalunya, comptant-hi algunes línies de bus. Per cert, un 30 % de bigues de la plataforma tenen alguna patologia. L'estructura, sobre mur continu, no perilla si s'hi actua repassant els revestiments, expliquen alguns tècnics solvents. Però, s'hi actuarà? A això, cal afegir-hi la transformació del passeig dels Països Catalans, a Salt, en una avinguda amb carril bus ràpid i un sol carril per banda per als turismes. El cost de l'obra equival a una desena més d'autobusos, que n'augmentarien la freqüència de pas, que és el que es pretén, sense fer remenaments faraònics i —vaticinem— contraproductius.

Del sector privat i del públic

| La iniciativa privada ha aconseguit d'una vegada restaurar la sala de festes i teatre Odeon, al Barri Vell de Girona. Acol·lirà l'empresa Velodrom, dedicada al ciclisme i a activitats relacionades. L'empresari gironí Miquel Casals n'ha estat l'impulsor, tot i que primerament hi havia previst fer un establiment de restauració. Per motius burocràtics i traves administratives, això no va poder ser. També gràcies a mans privades (la Fundació Ramon Noguera) es construeix una nova residència per a persones amb discapacitat intel·lectual al monestir de Sant Daniel. La troballa de restes arqueològiques —res a veure amb la Fundació— ha causat problemes de circulació al barri per uns endarreriments no aclarits. Cal veure com afectarà aquesta nova residència «la imatge icònica» d'aquell sector, lamenta el president de l'associació de veïns. Mentrestant, la iniciativa pública (l'Ajuntament gironí, en aquest cas) licita per 183.945,03 euros

>> Obres de remodelació del passeig dels Països Catalans, a Salt.

una aplicació per a mòbils amb informació sobre la història i el patrimoni natural, horticola, cultural i gastronòmic de Girona, que posa un èmfasi especial en les hortes de Santa Eugènia presentades en escenaris virtuals, per promoure «la producció local saludable, en contraposició a la producció massiva d'aliments». Cal suposar que hi haurà faves virtuals per aconseguir aquesta aplicació entre les masses àvids de tràfec i aixada, i evitarà que trepitgin les faves reals que, amb paciència i patint robatoris, hi cultiven els hortolans.

EL PLA DE L'ESTANY

Text > XAVI XARGAY I OLIVA

Esportistes olímpics | El meu nebot acaba d'arribar de París, fart dels Jocs Olímpics i del xovinisme dels veïns. Ara em diu que torna a casa perquè l'aigua de l'estany és més neta que la del Sena. També em comenta que veient el xovinisme dels francesos, troba tendre el sentiment de pertinença banyolí: «Com remarca la publicitat institucional "de Banyoles", *uncle*, "de Banyoles"». El meu nebot troba que, només d'arribar, també s'hi respira l'esperit olímpic amb la recepció dels participants a l'Ajuntament. Li comento que és lògic, que a la comarca hi ha hagut cinc participants i un tècnic, que deu ser una ràtio altíssima. Em rebutja que n'han homenatjat quatre, l'atleta Esther Guerrero, que acaba de participar en els seus tercers jocs, els remers Dennis Carracedo i el serinyadenc Aleix García i el tècnic Carles Grabulosa. Jo li recordo que, encara que tarragonina de naixement, hi ha Aïna Cid, que viu a Porqueres. Se m'acosta, abaixa la veu i em diu a cau d'orella: «Sí, però no és de Banyoles! Potser si hagués guanyat alguna medalla... Però, a més, és que és de Porqueres». Aixeca les celles com volent dir ves a saber què. No l'entenc.

Reconeixement internacional | El banyolí (d'adopció, dirien alguns) Alfons Martinell i Sempere ha rebut el Premi Internacional CGLU - Ciudad de

>> Alfons Martinell i Sempere, Premi Internacional CGLU - Ciudad de México - Cultura 21. (Foto: RÀDIO BANYOLES)

México - Cultura 21 en la categoria de personalitat com a reconeixement a les aportacions que ha fet en els drets culturals vinculats amb la cultura i el desenvolupament sostenible. Martinell és l'actual codirector de la Càtedra UNESCO Pau Casals dedicada a la música i la defensa de la pau i els drets humans, i també coordina la Comunitat de Coneixement sobre Cultura i Desenvolupament Sostenible de la Sustainable Development Solutions Network. El premi és biennal i està convocat per l'organisme Ciutats i Govern Locals Units, juntament amb el Govern de Mèxic.

Patrimoni | Després de vint-i-vuit mesos, en lloc dels quinze inicials, s'han enllestit les obres del Museu Arqueològic de Banyoles que deixen a la vista els fonaments de les antigues muralles de la ciutat. El resultat fa patxoca i l'ennobliment del Museu és una realitat. Encara que no s'ha ennoblit, sí que s'ha millorat el Parc de les Coves Prehistòriques de Serinyà, que ha tingut un èxit notabilíssim entre els visitants. El següent pas seria, crec, fer cas al manifest impulsat pel Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles, el Centre Excursionista, el Foment i Limnos i aconseguir la cessió definitiva del monestir al poble no per edificar-hi blocs de pisos, sinó per reivindicar el patrimoni.

EL RIPOLLÈS

Text i foto > EUSEBI PUIGDEMUNT

Cent cinquanta anys d'uns afusellaments | El dia 17 de juliol de 1874, en el context bèl·lic de la tercera i darrera carlinada, van tenir lloc a Vallfogona de Ripollès, Llaés i Sant Joan de les Abadesses uns dels fets més sagnants i cruels d'aquesta contesa: les execucions sumaríssimes d'una columna de soldats liberals capturats a Castellfolit de la Roca, que van dur a terme les tropes carlines comandades pel general Savalls. Conduïts primer a Vallfogona de Ripollès, se'ls empressonà al castell de la Sala, on després d'una breu estada, una part d'aquest grup, setanta-tres soldats, van ser conduïts fins a Llaés i foren executats i sebollits en un bancal a la falda de la muntanya perquè al petit cementiri del poblet no hi cabien. La resta del grup, cent divuit militars entre soldats i oficials, foren duts cap a Sant Joan de les Abadesses, i poc abans d'arribar a la vila, al pla de Caramelles, foren passats per les armes. A l'indret on va tenir lloc la cruenta massacre s'alça una creu amb una placa commemorativa, per això rep el nom actual de «pla de la Creu dels Afusellats», però els cossos van ser transportats al cementiri municipal, on reberen sepultura. Aquest episodi va ser novel·lat per Joan Botella i Carbonell al fulletó *El drama de San Juan de las Abadesas* (1877). Tant a Llaés com a Sant Joan es bastiren sengles panteons on reposen les despulles dels infortunats i on, cada dos de novembre, un escamot de l'exèrcit de terra els ret honors militars. Enguany, doncs, se'n commemora el cent cinquantè aniversari.

>> Detalls del monument als afusellats dels carlins ara fa cent cinquanta anys al Cementiri Municipal de Sant Joan de les Abadesses.